

Spomienka na Miroslava Pulca

The remembrance of Miroslav Pulec

In June 2011 we commemorated the 10th anniversary of the death of Miroslav Pulec, PhD. His professional career was focused mainly on the research and exploration of mineral resources and tied with the Geological Institute of Dionýz Štúra.

V roku 2011 si pripomíname desiate výročie úmrtia RNDr. Miroslava Pulca, CSc.. Jeho profesionálna kariéra, zameraná hlavne na výskum a prieskum nerastných surovín, bola bohatá a úspešná. Pri tejto spomienke nám dovoľte pripomenúť si jeho životnú cestu a najmä profesionálnu kariéru v Geologickom ústave Dionýza Štúra.

Miroslav Pulec sa narodil 8. 5. 1934 v Martine, v úradníckej rodine. Po skončení gymnázia v Martine v roku 1953 nastúpil

do zamestnania v Západoslovenskom rudnom prieskume Turčianske Teplice ako vzorkár na úseku Lopej – Michalová. Po absolvovaní kolektorského kurzu v roku 1954 v Chvaleticiach nastúpil ako vedúci kolektor do Východoslovenského rudného prieskumu Spišská Nová Ves na úsek Medzev, lokalitu Bankov, kde sa v tom čase realizoval vrtný prieskum ložiska magnezitov.

V rokoch 1954 – 1959 študoval na Geologicko-geografickej fakulte UK v Bratislave. V diplomovej práci sa venoval sedimentológii lunzských vrstiev.

Po skončení vysokej školy začal pracovať v Geologickom ústave Dionýza Štúra v Bratislave na oddelení mezozoika ako mapujúci geológ. Geologické mapovanie začínať v regióne Tribeča, Tisovca a Ratkovského Bystrého. V roku 1961 bol preradený na oddelenie neogénu. Tu riešil geologicko-stratigrafické a ložiskové pomery vo vnútorných kotlinách Západných Karpát. V roku 1964 bol v rámci oddelenia poverený riadením laboratórneho úseku – príjem, centrálna evidencia vzoriek, homogenizácia a separácia vzoriek sedimentov pre chemické, spektrálne a iné účely, plaviareň a výber mikropaleontologických vzoriek, brusiareň, vzorky pre RTG a DTA laboratórium.

V rokoch 1964 – 1966 bol zodpovedným riešiteľom geologickej úlohy „Výskum terciéru vnútorných kotlin Západných Karpát – Žiarska kotlina, Zvolenská kotlina, Breznianska kotlina a Horehronské podolie“. Úloha hodnotila územia z hľadiska litologického a stratigrafického, geochemicky charakterizovala horninové komplexy a hodnotila nerudné nerastné suroviny. Okrem stanovenia novej koncepcie vývoja vnútorných kotlin v rámci overovania nerastných surovín boli zistené aj nové výskyty kameninových ílov – bentonitov v okolí Slatiny a výskyt síry v Pstruži. Okrem prác na úlohe M. Pulec vykonával aj sedimentárno-petrografické, mineralogické a technologické vyhodnotenie vrtu KO-1 (Komárovce pri Košiciach). Íly vo vrchnej časti vrtu sa ukázali ako vhodná surovina na tehliarsku výrobu.

Vo vrte boli zistené aj prvé ignimbrity z územia Západných Karpát. V oblasti Budiša (Turčianska kotlina) M. Pulec overil kvalitné sklárske suroviny a kaolín.

Od mája 1967 do júna 1968 pracoval v Mongolsku. Zúčastnil sa na geologicko-mapovacích a prospekčných prácach v oblasti Orchon Tola a spolu s dr. M. Petrom našli povrchové odkryvy medi a potvrdili tak pokračovanie Cu pásma z Erdenet Obe.

Po návrate z Mongolska sa podieľal na príprave lokality limnokvarcitov (Slaská – Lutilla) pre Medzinárodný geologický kongres v Prahe. Taktiež pripravoval geologickú trasu exkurzie zameranej na geologický vývoj neogénu Slovenska a nerudné suroviny. Vpád vojsk Varšavskej zmluvy v auguste 1968 na územie Československa však tento kongres predčasne prerušil. V roku 1968 začal aj s výskumom v Oravskej kotline.

V roku 1969 absolvoval rigorózne skúšky na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave a bol mu udelený titul RNDr. V tom istom roku obhájil aj kandidátsku dizertačnú prácu „Litostratigrafia terciéru vnútorných kotlin Centrálnych Západných Karpát“ a bol mu udelený titul CSc..

V rámci úloh výskumu neogénu v roku 1970 pracoval v rôznych častiach Západných Karpát. Podieľal sa aj na výskume slovenskej časti viedenskej panvy, pokračoval vo výskume Oravskej kotliny.

V rokoch 1971 – 1973 sa v Mongolskej ľudovej republike zúčastnil druhej geologickej expedície v oblasti Chentaja s prospekčným zameraním na vyhľadávanie nových výskytov Sn-W mineralizácie šlichovou prospekciou. Od roku 1972 v expedícii pracoval ako vedúci geológ. Expedícia pri prospekčných prácach objavila nové W-Mo-Be ložisko v údolí Bogargalik. Táto lokalita bola v roku 1973 podrobnejšie overená ryhami a boli vypočítané zásoby. Ďalšie prospekčné šlichovacie práce vykonával v oblasti Umundelgeru. Tiež sa podieľal na zistení výrazných anomálií wolframitu v oblasti Undur Cagan. Prvé pozitívne výsledky boli neskôr použité pri lokalizácii W-Mo zrudnenia a bolo nájdené jedno z najväčších ložísk tohto typu v Mongolsku.

Po návrate z Mongolska bol M. Pulec v roku 1973 menovaný za Slovensko do koordinačnej komisie komplexného programu socialistickej ekonomickej integrácie pri stálej komisii RVHP pre geológiu – „Výskum morí a oceánov za účelom využitia nerastných surovín morského dna“.

V roku 1975 bol dr. M. Pulec zaradený do oddelenia nerastných surovín so zameraním na prospekčné zhodnotenie oblasti Nízkyh Tatier – Jasenia v rámci zostavovania nových geologických a ložiskových máp. Na základe výsledkov prospekcie na zlato a scheelit vypracoval v roku 1978 projekt technických prác (10 vrtov) na overenie scheelitovo-zlatonosného zrudnenia v oblasti Gelfusová, Špiglová a Šifrová dolina, ktoré boli ukončené v roku 1979. Vrtnými prácami a ďalšou prospekciou sa v oblasti

vymedzilo scheelitové pásmo s dĺžkou 4 km a šírkou 400 až 1 000 m. Dobré výsledky prieskumu boli podkladom pre vypracovanie geologickej úlohy výskumu scheelitového zrudnenia na južných svahoch Nízkyh Tatier. V rámci rozsiahleho vyhľadávacieho prieskumu bol dr. M. Pulec vedúcim čiastkovej úlohy „Výskum voľfrámového zrudnenia v oblasti Lomnístá a Vajskovská dolina“.

V rámci geologickej úlohy „Ložiskový výskum pevných nerastných surovín“ od roku 1985 komplexne hodnotil regióny Malá Fatra a Žiar. Spolupracoval na zostavení ložiskovej mapy a mapy prognóz nerastných surovín a podieľal sa aj na ložiskovom zhodnotení regiónu Nízkyh Tatier. Taktiež pracoval na zhodnotení geologických a ložiskových máp v mierke 1 : 25 000 na liste Pohronska Polhora. Tu objavil nové ložiskové výskytu tehliarskych hlin a bentonitov. Nerastné nerudné suroviny zhodnotil v rámci terciéru aj v celej Breznianskej kotline.

Spoločenské zmeny po roku 1989 umožnili dr. M. Pulcovi prezentovať bohaté celoživotné skúsenosti aj v ďalekom zahraničí. V roku 1990 sa zúčastnil v kanadskej Ottawe 8. sympózia IAGOD ako člen výkonného výboru IGCP 254 a koordinátor programu „Kovonosné čierne bridlice v Slovenskej republike“.

Profesionálna kariéra dr. Miroslava Pulca bola zameraná hlavne na výskum a prieskum nerastných surovín. Z nerudných surovín boli jeho výskumné aktivity zamerané na výskytu a ložiská kaolinických ílov, kaolínovo-montmorillonitických ílov, kaolínov, bentonitov, diatomitov, čiastočne na výskytu limnokvarcitov, rýdzej síry, perlitov a tehliarskych surovín.

V súvislosti s geochemickou prospekciou na rudy sa jeho výskum dotýkal scheelitovo-zlatonosných rúd, baritu, polymetalických, sideritovo-kremenných, mednato-polymetalických rúd s baritom, kremeňovo-galenitových, kremeňovo-antimonitových rúd a zlata. Miroslav Pulec bol autorom alebo spoluautorom takmer 20 publikovaných článkov a vyše 50 manuskriptových správ.

Okrem profesionálnej vedeckej práce v GÚDŠ sa dr. M. Pulec aktívne zapájal do športových podujatí a ako výborný lyžiar reprezentoval GÚDŠ na športových podujatiach známych pod názvom Banický kahanec.

Miroslav Pulec bol ženatý, mal tri deti. Po vzniku Slovenskej republiky v januári 1993, už na dôchodku, založil nadáciu GEOEKO, ktorej úlohou bolo podporovať projekty zamerané na ochranu životného prostredia. V rámci nadácie spolu s manželkou rozbehli projekt rozvoja chovu koní plemena Hafling, ktorý bol v novembri 1993 zavŕšený vznikom Slovenskej asociácie chovateľov haflingov – SAHH. Jeho manželka, Mgr. Mária Pulcová, bola na valnom zhromaždení zvolená za prezidentku asociácie. Dr. M. Pulec aktívne pomáhal asociácii v tíme odborníkov až do konca svojho života. Zomrel 14. júna 2001 a je pochovaný v Blatnici pri Martine.

Príspevok bol spracovaný s láskavým poskytnutím materiálov pani Márie Pulcovej z pozostalosti Miroslava Pulca a s použitím ďalších publikovaných a nepublikovaných zdrojov.

Ján Madarás

O z n a m

Štátny geologický ústav Dionýza Štúra nezmenil cenu predplatného časopisu *Mineralia Slovaca* na rok 2012. Cena vrátane DPH (10 %); poštovného a balného je nasledovná:

Ročné predplatné:

pre jednotlivcov	–	18,00 €
pre členov Slovenskej geologickej spoločnosti a členov geologických asociácií	–	15,80 €
pre organizácie v SR	–	22,40 €
pre organizácie v zahraničí	–	34,40 €

Cena jedného čísla

– 4,50 €

Platba je možná len prevodným príkazom:

Názov účtu:	Štátna pokladnica
Číslo účtu:	7000390960
Kód banky:	8180
Variabilný symbol:	2012

Zásielky, predplatné a reklamácie vybavuje Monika Vancáková

tel: 055/62 500 43

fax: 055/62 500 44

e-mail: monika.vancakova@geology.sk

alebo secretary.ke@geology.sk

V zmysle rozhodnutia Vydavateľstva ŠGÚDŠ a Redakčnej rady časopisu *Mineralia Slovaca* zo dňa 7. 12. 2010 bolo počnúc číslom MS 4/2010 zavedené spoplatnenie tlače farebných strán v časopise sumou **40,00 €** (33,33 € + 6,67 € DPH) za jednu farebnú stranu časopisu v celom náklade daného čísla. Jedna farebná strana môže obsahovať aj niekoľko farebných obrázkov. Webová verzia časopisu bude celofarebná, t. j. vo farbe budú aj obrázky, ktorých farebné publikovanie nebolo zaplatené, a teda v časopise budú tlačené v čiernobielej verzii.

Spoplatnenie publikovania stránok s farebnými obrázkami bolo iniciované požiadavkou zníženia celkových nákladov vydavateľstva ŠGÚDŠ.